

AgEcon SEARCH
RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

zamok naturális és költségcentrikus egybevetése és mérlegelése is szükségessé válna.

Hogyan silózzunk a sok lehetséges megoldás figyelembevétele alapján? A kérdés végleges és megnyugtató megválaszolására — úgy tűnik — mind ez ideig még nem vagyunk felkészülve, mivel az összefüggések többoldalú feltárását igényli. Minden ismeretanyag és alkalmazási lehetőség ugyanis, amely emelni képes gyakorlati eredményeinket, sokoldalú rendezőelvnek van alárendelve, mely magába foglalja a biológiai, technikai ökonómiai stb. lehetőségeket és korlátokat.

A könyv elolvasása után a kutatómunka feladataira vonatkozóan is vonhatunk le következtetéseket. Ezen belül a lucerna és a fűfélék silózása nagyüzemi — köztük a lucerna- és a gyeptermelési rendszerek — eredményeinek összegezése is újabb tapasztalatokat adhatna. A további silózási gyakorlat fejlesztése számára mindez szélesebb kiinduló tájékoztatásul szolgálhatna.

Tóth Béla

HECSEI JENŐ — PÉTER BÉLA —
TÓTH TIBOR dr. :

A KUKORICATERMELÉSI RENDSZEREK GAZDASÁGI ÉRTÉKELÉSE

(Mezőgazdasági Könyvkiadó, 1977. 136 old.)

A kukorica — mint legfontosabb abrak-takarmány, ipari nyersanyag és exportcikk — jelentősége évről évre fokozódik. A növénytermelésben elsőként a kukoricatermelési rendszerek alakultak ki. Ezt egyrészt a kukoricaágazatban rejlő lehetőségek, másrészt a termék iránti növekvő hazai és külföldi kereslet tette lehetővé. A termelési rendszerek kialakulása után megjelenő irodalmak — még elegendő információ és tapasztalat hiányában — elsősorban a kukoricatermelési rendszerek tevékenységének *ismertetésével* foglalkoztak.

Ma már egyre inkább a kukoricatermelési rendszerek *makro- és mikroökonómiai elemzésére* van szükség, a szakemberek egyre inkább olyan elemzési módszereket, ökonómiai értékeléseket igényelnek, amelyek feltárják a termelési rendszerekben rejlő ökonómiai törvényszerűségeket, a termelés hatékonysága és jövedelmezősége fokozásának lehetőségeit.

A szerzők munkájukban túllépnek a kukoricatermelési rendszerek tevékenységének egyszerű ismertetésén. Céljuk elsősorban a rendszerbe lépés okainak feltárása, a rendszergazda és a partnergazdaságok kapcsolatának elemzése, a kukoricatermelési rendszerek 1975. évi helyzetének bemutatása (vetésterület, termésátlag, fajta, műtrágya-felhasználás, gépesítés, beruházási igény, költség és jövedelem). Mindezek a gyakorlati szakember számára hasznos információt nyújthatnak arról, hol tartanak a termelési rendszerek, megalakulásuk óta milyen mértékben növekedett a termésátlag, a költség, a jövedelem.

A könyv a kukoricatermelési rendszerek tevékenységét az 1975. évi adatok alapján mutatja be, illetve az 1975-ös helyzetet hasonlítja a rendszerek kialakulásának éveivel. Itt feltétlenül meg kell jegyezni, hogy az 1975-ös év időjárása a kukorica számára igen kedvező volt, és 1975 óta a ráfordítások növekedésével a kukorica jövedelempozíciója romlott.

A jövedelemre ható tényezők közül az átlagtermés alakulását, illetve a fajta, a műtrágya, az élőmunka felhasználását és a gépesítést elemzik. Az 1975-ben elért termésátlagokat az előző évek és a hagyományos gazdálkodást folytató nagyüzemek átlagos hozam nagyságaihoz hasonlítják. Az összehasonlításból kitűnik, hogy a rendszer-átlagban évről évre növekvő hozamok túlszárnyalják a hagyományosan gazdálkodó nagyüzemek kukoricatermés-átlagát és az országos átlagot is. A műtrágya-felhasználás alakulását vizsgálva megállapítják, hogy a rendszerek által előírt körülbelül 400–500 kg/ha vegyes hatóanyagot milyen hozam-

nagyság mellett érdemes felhasználni. A gépésítés és az élőmunka-felhasználás vizsgálata azt mutatja, hogy hektáronként nő az energiafelhasználás költsége és csökken az élőmunkaköltség.

Az alkalmazott elemzési módszer azonban csak az elért fejlődést érzékelteti, illetve az 1975-ben elért költség- és jövedelemnagyságot mutatja be, nem tárja fel, hogy az egyes kukoricatermelési rendszerekben elért eredményeket a rendszerben rejlő lehetőségekhez képest hogyan ítéljük meg. Erre csak az egyes kukoricatermelési rendszerek ráfordítás-hozam, termelési érték-termelési

költség viszonyainak dinamikus elemzésével kaphatunk feleletet (függvényelemzés).

A fejlesztés főbb területei és lehetőségei című fejezetben a szerzők is említik, hogy a kukoricatermelési rendszerek értékelésében egyre inkább ilyen elemzési módszer kialakítására kell törekedni.

A könyv – bár a fenti szemléletet nem követi – a kukoricatermelési rendszerek 1975-ig elért fejlődésének bemutatásával, a négy termelési rendszer képviselőinek hasznos kiegészítéseivel érdeklődést válthat ki a szakemberek körében.

Tunyoginé Nechay Veronika

Hesselbach, I.:

Műtrágyázási szaktanácsadás számítógép segítségével¹

A trágyázási terv elkészítése a mezőgazdasági üzem vezetőjének minden évben visszatérő feladata.

Az NSZK Mezőgazdasági Kamarák Egyesületének munkacsoportja olyan számítógépprogramot fejlesztett ki, amely segíti a mezőgazdákat munkájukban, több információt és adatot dolgoz fel, mint a szokásos kézi számítások, és ennek megfelelően több döntési változatot is szolgáltat.

A kalkulációk kiindulási pontja a gazdaság minden egyes táblájának a lehető legjobb tápanyagellátása. A táblákat külön egységként kezelik, mivel azok különböznek egymástól művelésben, nagyságban, hozamszintben, trágyával, valamint tarlómaradvánnyal történő ellátottságban, talajkémhatásban, talajminőségben stb. A felsorolt adatok egyúttal azok a befolyásoló tényezők, amelyek az optimális tápanyagellátást együttesen meghatározzák.

Az optimális tápanyagadatok megállapítása után a másik feladat a műtrágyafelvételek meghatározása és ezzel a megfelelő hatóanyagot tartalmazó műtrágyamennyiség megadása. A műtrágyaköltségek meghatározásánál figyelembe veszik a szállítást, kiherdést és kiszórás módját is.

Három változatot készítenek el és ezekről összehasonlító áttekintést adnak, közlik a gazdaság területének 1 hektárjára jutó átlagos költségeket, mennyiséget, munkaerő-szükségletet.

A kalkulációk ára terjedelem szerint 50–150 DM, ami a gazdaság műtrágya-felhasználásához képest elenyésző költséget jelent.

¹ Megjelent a DLG-Mitteilungen 1978. 2. számában, Frankfurt am Main.

Dara Ferencné:

Közös kutatómunka¹

A Gabona Tröszt Kutatóintézete és a Szovjetunió Felvásárlási Minisztériumához tartozó Összövetségi Keveréktakarmányipari Tudományos Kutatóintézet között „Keveréktakarmányok szemcsézettiségevel szembeni tudományosan megalapozott követelmények kidolgozása az egyes mezőgazdasági állatfajtákra” témakörben 1976 óta folyik közös kutatómunka, melynek befejezési határideje 1979. III. negyedév.

A kutatási részeredmények értékelése 1978. márciusában, Szovjetunióban zajlott le, ennek során megállapítást nyert, hogy az együttműködő intézetek a munkatervi feladatokat teljesítették.

A Szovjetunióban tett látogatás alkalmat adott a magyar kutatóknak megismerkedni a partnerintézet főbb kutatási irányvonalával.

A megbeszélések során a következő kérdésekről folytattak eszmecsereket:

– extruderdes karbamidkoncentrátum és karbamidkoncentrátum alapú fehérje-vitamin adalékok gyártástechnológiája,

– a karbamidkoncentrátum, fehérje-vitamin adalék és karbamidtartalmú keveréktakarmányok minőségellenőrzési módszerei,

– a fehérje-vitamin adalékokban és keveréktakarmányokban levő vitaminok és aminosavak meghatározási módszereinek tökéletesítése,

– a keveréktakarmány-gyártással kapcsolatos nyersanyagkészlet-kutatás,

– a számítógépes keveréktakarmány recept-összeállítás módszerei.

¹ Megjelent a MÉM Nemzetközi Tájékoztató 4. számában

ESZÁMSZERZŐI:

Almásy Sándor, a közgazdasági tudományok kandidátusa, tudományos munkatárs, Kárpátontúli Mezőgazdasági Kísérleti Állomás (Beregovo) – Bódi Sándor, tanszéki mérnök, Agrártudományi Egyetem (Gödöllő) – Cseres Tiborné, tudományos főmunkatárs, Agrárgazdasági Kutató Intézet (Budapest) – Ertsey Imre dr., egyetemi adjunktus, Agrártudományi Egyetem (Debrecen) – Fehér Kálmán, főelőadó, Magyar Nemzeti Bank (Bp.) – Gonda Béla dr., a Mezőgazdasági és Élelmézésügyi Minisztérium Tanácsadó Testületének tagja (Bp.) – Herczegh Sándor, főelőadó, Mezőgazdasági és Élelmézésügyi Minisztérium (Bp.) – Kiss István dr., osztályvezető, Bábolnai Iparszerű Kukoricatermelő (IKR) Közös Vállalat (Nagyigmánd) – Körmendi Lajos dr., főiskolai adjunktus, Pénzügyi és Számviteli Főiskola (Zalaegerszeg) – Kulín Sándor dr., a mezőgazdasági tudományok doktora, nyugalmazott egyetemi tanár (Bp.) – Megyeri Ferencné dr., tudományos munkatárs, Agrárgazdasági Kutató Intézet (Bp.) – Mihály Andrásné, tudományos munkatárs, Agrárgazdasági Kutató Intézet (Bp.) – Pálovics Béláné dr., a közgazdasági tudományok kandidátusa, főelőadó, Országos Terhivatal (Bp.) – Peti Lászlóné dr., csoportvezető, Zala megyei Növényvédelmi és Agrokémiai Állomás (Zalaegerszeg) – Pósvai Lajos dr., tudományos főmunkatárs, Agrárgazdasági Kutató Intézet (Bp.) – Salamon Gábor, főelőadó, Magyar Nemzeti Bank (Bp.) – Sövényházy Zoltánné dr., tudományos munkatárs, Agrárgazdasági Kutató Intézet (Bp.) – Széles Gyula dr., a mezőgazdasági tudományok kandidátusa, főiskolai tanár, Mezőgazdasági Főiskola (Kaposvár) – Tihanyi Ferenc dr., igazgató, Zala megyei Növényvédelmi és Agrokémiai Állomás (Zalaegerszeg) – Tóth Béla, tudományos főmunkatárs, Agrárgazdasági Kutató Intézet (Bp.) – Tunyoginé Nechay Veronika, tudományos munkatárs, Agrárgazdasági Kutató Intézet (Bp.) – Weinhandl, Helmuth dr., egyetemi tanár, szakiskolai igazgató (Hafendorf).

СОДЕРЖАНИЕ

Началось 20 лет тому назад	1	ОБЗОР
О плане сельского хозяйства на 1979 г. и об условиях его выполнения	3	КЁРМЕНДЫ, Л.: Исследование дифференциации кооперативов с разными условиями производства при свете эффективности
ШЕВЕНЬХАЗИ, Э.: Влияние изменения цен на рентабельность свиноводческой отрасли ...	9	БОДЫ, Ш.: О дипломных работах 13 аграрных экономистов
ЧЕРЕШ, Т.: Интеграционные процессы в сельском хозяйстве США	19	59
ПЕТЫ, Л.-ТИХАНИ, Ф.: Исследование факторов, влияющих на урожайность рапса при помощи регрессионных расчетов	25	НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ
ФЕХЕР, К.-ШАЛАМОН, Г.: Сравнительный анализ внешнеторговой деятельности производства пищевых продуктов	29	ПАЛОВИЧ, Б.: О втором конгрессе европейских аграрных экономистов
		ЕРЧЕИ, И.: Операционный анализ и вычислительная техника в сельском хозяйстве
ДИСКУССИЯ		62
КИШ, И.: Замечания к дискуссионной статье „Превращение результатов исследований в производительные силы в сельском хозяйстве“	37	65
ИЗ ПРАКТИКИ ВЕДЕНИЯ ХОЗЯЙСТВА		ЗА ПУБЕЖОМ
КУЛИН, Ш.-СЕЛЕШ, Д.: Сравнение рентабельности молочных ферм пород Хольштейн-Фриз и Венгерской пестрой	44	ВЕЙНХАНДЛ, Г.: Сельское хозяйство Венгрии, газами соседа
ГОНДА, Б.: Более высокий урожай и хорошее качество вместе тоже могут быть реальным требованием	48	68
		ИЗБРАННОЕ
		ХЭРЧЕГ Ш.: Время не хватает на ничего
		70
		СПЕЦИАЛЬНАЯ ЛИТЕРАТУРА

INHALT

Es hat vor zwei Jahrzehnten begonnen	1
Zum Plan der Landwirtschaft für 1979 und zu den Bedingungen der Erfüllung	3
SÖVÉNYHÁZY, Z.: Der Einfluss der Preisveränderungen auf die Wirtschaftlichkeit des Schweinezuchtes	9
CSERES, T.: Integrationsprozesse in der Landwirtschaft der USA	19
PETI, L.-TIHANYI, F.: Untersuchung der die Rapserträge beeinflussenden Faktoren mit Hilfe von Regressionsrechnungen	25
FEHÉR, K.-SALAMON, G.: Eine vergleichende Analyse der Aussenhandelstätigkeit der Nahrungsmittelproduktion	29
DISKUSSION	
KISS, I.: Ein Beitrag zum Diskussionsartikel „Die Umwandlung der Forschungsergebnisse zu Produktivkräften in der Landwirtschaft“	37
PRAKTISCHE WIRTSCHAFTSFÜHRUNG	
KULIN, S.-SZÉLES, GY.: Ein Vergleich zwischen der Rentabilität der Milchrindanlagen Holstein-Friz und Ungarische Rotweiss	44
GONDA, B.: Der höhere Ertrag und die gute Qualität zusammen auch können eine reale Anforderung sein	48
RUNDSCHAU	
KÖRMENDI, L.: Die Untersuchung der Differenzierung der LPG mit verschiedenen Produktionsbedingungen beim Lichte der Effektivität	54
BÓDI, S.: Zu den Diplomarbeiten von 13 in der Betriebsorganisation tätigen Landwirten	59
WISSENSCHAFTLICHES LEBEN	
PÁLOVICS, B.: Über die II. Kongress der Europäischen Agrarökonomien	62
ERTSEY, I.: Operationsforschung und Rechner-technik in der Landwirtschaft	65
BLICK IN DIE WELT	
WEINHANDL, H.: Die Ungarische Landwirtschaft mit Augen des Nachbars	68
UMSCHAU	
HERCZEGH, S.: Es ist keine Zeit für nicht!	70
FACHLITERATUR	

CONTENTS

It begun twenty years ago	1
About the plan of agriculture for 1979 and the conditions of its fulfilment	3
SÖVÉNYHÁZY, Z.: The influence of price modifications on the rentability of pig-breeding	9
CSERES, T.: Integration processes in the US agriculture	19
PETI, L.-TIHANYI, F.: The examination of the factors influencing the rape-yields by means of regression analysis	25
FEHÉR, K.-SALAMON, G.: A comparative analysis of foreign trade activity of food production ...	29
DISCUSSION	
KISS, I.: Remarks on the discussion article „The transformation of research results into productive forces in the agriculture“	37
ON THE PRACTICE OF FARMING	
KULIN S.-SZÉLES, GY.: A comparison between the profitabilities of Holstein Frisian and Hungarian Speckled dairy farms	44
GONDA, B.: Both the higher yield and the good quality can be real requirements	48
REVIEW	
KÖRMENDI, L.: An examination on the differentiation of co-operatives with various productive conditions at the light of efficiency	54
BÓDI, S.: About the diploma thesis of thirteen agricultural engineers	59
SCIENTIFIC LIFE	
PÁLOVICS, B.: About the 2-nd Congress of European Agricultural Economists	62
ERTSEY, I.: Operation research and calculation technics in the agriculture	65
LOOK AT THE WORLD	
WEINHANDL, H.: The Hungarian agriculture with the neighbour's eyes	68
SELECTIONS	
HERCZEGH, S.: There is no time for nothing!	70
LITERATURE	

Mezőgazdasági üzemszervezési és agrárközgazdasági folyóirat
Zeitschrift für landwirtschaftliche Betriebsorganisation und Agrarökonomie
Journal for farm economics and management
Revue d'économie rurale et d'organisation des entreprises agraires
Журнал экономики и организации сельского хозяйства

Alapította Erdei Ferenc

Szerkesztő bizottság:

**Romány Pál (elnök), Bereczki Lajos, Bíró Ferenc, Dobos Károly,
Kádár Béla, Kiss Albert, Klenczner András, Major Lajos,
Nagy Gyula, Simka István, Técsi János, Tóth Jenő**

Szerkesztőség:

**Csete László (felelős szerkesztő), Enese László, Görgényi Pálné,
Márton János, Pálovics Béláné, Tóth Mihály**

Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium, 1860 Budapest V., Kossuth Lajos tér 11.

Telefon: 113-000, 322-300, 19-56-os mellék

FELELŐS KIADÓ: Csollány Ferenc, a Hírlapkiadó Vállalat igazgatója

1085 Budapest VIII., Blaha Lujza tér 3.

Telefon: 343-100, 336-130

**Megjelenik havonta, a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium folyóirataként.
a Magyar Agrártudományi Egyesület közreműködésével**

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a posta hírlaptüzle-
teiben és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI, Budapest V., József nádor tér 1., postacím: 1900
Budapest) közvetlenül, vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi
jelzőszámára.

Előfizetési díj: egész évre 180,- Ft, fél évre 90,- Ft

HU ISSN 0046-5518

INDEX: 25341

4923 Veszprémi Nyomda, Veszprém

Felelős Vezető: Danóczy Balázs igazgató

Ára: 15,— Ft

gazdálkodás